

Cursul 5

Conform învățăturilor lui Geshe Michael,
traducere a conferințelor Lamei Dvora Tzvieli

Lecția 9, prima parte

Cele cinci fapte imediate, deosebit de grave

Această lecție se ocupă de cele cinci fapte imediate care sunt menționate de Abhidharmakosha, și acceptate de către toate curentele budiste. Aceste fapte sunt considerate a fi cele mai grave.

1. Prima și a doua faptă sunt:

མ་གསོད་པ།
Ma supa

și

པ་གསོད་པ།
Pa supa

Ma înseamnă **mama**,

Pa = **tata**

Supa = **a omorî**

împreună înseamnă **a omorî părinții**.

Acestea sunt cele mai grave pe care le poate face un om. Se spune că va merge în infern în viața imediat următoare.

Cine este considerată a fi mama?

În Abhidharmakosha se pune următoarea întrebare (nu uitați că ea a fost scrisă acum 1600 de ani): În cazul în care ovulul fertilizat din uterul unei femei este transferat în corpul alteia, cine este mama? În cazul când unul dintre părinți este omorât, cu alte cuvinte în cazul în care fiul ucide pe una dintre cele două femei sau pe amândouă, se pune întrebarea: Cine va fi considerată ca fiind mama?

Răspunsul, în acest caz, este că mama biologică este cea care a dat ovulul.

Această situație ne indică faptul că tentativa de omor a părinților este considerată a fi foarte gravă, nu pentru că părinții au fost buni sau răi, ci pentru că ei sunt cei care ne-au dăruit acest corp pentru a ajunge la iluminare.

Numai prin el putem ajunge la iluminare. De aceea a vătăma sursa din care a provenit acest corp dăunează iluminării noastre.

A face rău învățătorilor care ne pot duce spre iluminare sau persoanelor care sunt aproape de iluminare sau de dharma, acest fapt acumulează o karmă extrem de grea.

Trebuie să fim foarte atenți să nu cădem în păcat, mai ales în cazurile în care avem părinți bătrâni și foarte bolnavi, îngrijirea lor putând uneori să ne îngreuneze într-atât viața încât să începem să gândim: “De aş scăpa odată de el/ ea!”.

Deci primele două fapte grave sunt:

1. A omorî mama,
2. A omorî tata.
3. A treia faptă este de a omorî un Arhat.

Drachom supa

Supa înseamnă **a omorî**.

Dra = **dușman**/vrăjmaș, și **chom** înseamnă **a distruge**.

Împreună **drachom** înseamnă **cel care și-a distrus dușmanul**.

Cine este dușmanul? Dușmanul îl reprezintă afecțiunile noastre mentale. Deci **drachom** este cel care și-a distrus/eliminat propriile afecțiuni mentale, adică a devenit un Arhat. Deci Arhat este denumirea celui care a învins samsara și a ajuns la Nirvana.

A omorî un Arhat este o faptă atât de severă încât cel care o înfăptuiește va ajunge direct în infern în viața imediat următoare.

4. A patra faptă este:

Gendun gyi yen jepa

Prima silabă **ge** vine din cuvântul **gewa** ce înseamnă **binefacere**.

gendun = este un alt nume pentru Sangha.

Gyi = cuvânt de legătură
Yen înseamnă **a scinda/ a divide**,
Jepa înseamnă **a face/ a săvârși**.

Traducerea este **a scinda Sangha**.

5. A cincea faptă este:

དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་བླག་འཕྱིན་པ།

Deshin shekpay ku la ngensem kyi trak Jinpa

Ku = **corpul lui Buddha**, **Lu** este cuvântul pentru **corpul unei ființe umane**.
Nying înseamnă **inima omului**, iar **Tuk** este **inima lui Buddha**.
La = cuvânt de legătură.
Sem = **minte**, iar **ngen** înseamnă **negativ** sau **rău**,
adică **o minte plină de intenții negative** sau **rău intenționată**.
Kyi = cuvânt de legătură
Trak = **sânge**
Jinpa = **a vărsa**.

Fraza se traduce **tentativă de vărsare a sângelui lui Buddha cu rea intenție** sau **a omorî un Buddha din răutate**.

Dacă primele fapte au fost legate de uciderea părinților sau a unui Arhat, punctul cinci nu se referă la a-l omorî pe Buddha ci la a încerca să-i facem rău.

De ce așa? Pentru că este practic imposibil de a omorî un Buddha.

În Abhidharma sunt aduse adeseori citate legate de diverse aspecte istorice din perioada lui Buddha.

Se povestește că Buddha a avut un frate vitreg pe nume Devadata. Acesta, pe lângă faptul că era elevul lui Buddha, își ura învățătorul atât de mult încât ajunsese în situația să-și dorească să-i facă rău lui Buddha.

Într-o zi Devadata aruncă cu piatra în Buddha și reuși să-i rănească piciorul.

În concluzie, a omorî un Buddha este imposibil, dar tentativa de omor este atât de gravă încât rezultatul ei este căderea în infern în viața imediat următoare.

În infern există diverse stadii de suferință, printre care, cea mai grea se numește:

མནལ་མེད

Narme

Narme înseamnă **neîncetat, în continuu**, și este nivelul cel mai de jos al infernului. Denumirea spune că aici suferința este continuă/ neîncetată. Dacă la alte nivele ale infernului suferința este

intermitentă, în Narme ea este permanentă și foarte grea. Se spune că încă înainte de răcirea completă a corpului inert, mintea este deja în infern.

Care este fapta cea mai gravă care determină coborârea în infern?

Răspunsul este: **scindarea comunității Sangha.**

Ce înseamnă Sangha? Sangha are câteva înțelegeri și anume:

1. Sangha este grupul celor care au perceput vacuitatea în direct. Ei sunt considerați a fi diamantul Sangha pentru că datorită experienței lor ne pot ajuta să ajungem la perceperea vacuității.
2. De multe ori denumirea de Sangha este dată grupurilor de călugări sau călugărițe.
3. Într-un sens mai larg al cuvântului, orice comunitate în care se învață dharma este denumită Sangha.

Cine poate scinda Sangha?

Întâi de toate putem sta liniștiți, pentru că fapta de scindare poate fi înfăptuită numai în vremea lui Buddha. Deci noi nu putem face acest lucru în această viață.

În *Abhidharmakosha* sunt descrise trăsăturile distinctive ale celui care ar putea să săvârșească o astfel de faptă:

- acesta va trebui să fie călugăr complet hirotonisit, spre deosebire de călugărul junior.
- poate fi o persoană care păstrează cu sfințenie jurămintele monastice,
- sau o persoană extrem de inteligentă.
- poate fi o persoană carismatică, având abilitatea să atragă multă lume după el,
- felul prin care o astfel de persoană poate să creeze o scindare în Sangha este minciuna.

Aceasta poate să propună o cale alternativă de a ajunge la iluminare, la Nirvana, și nu calea lui Buddha. În lectura cursului 5 sunt date mai multe detalii în privința acestui subiect.

O astfel de persoană poate folosi anumite practici care să nu aibă nici o legătură cu iluminarea sau a ajunge la iluminare, cum ar fi: a nu mânca lactate sau carne, sau a purta anumite haine, cu alte cuvinte folosirea de lucruri marginale, nefondate, care nu au nici o legătură cu atingerea iluminării.

Când se poate întâmpla o scindare în Sangha?

O scindare în Sangha se poate întâmpla în timpul vieții lui Buddha.

În continuare vom prezenta condițiile în care scindarea nu se poate întâmpla:

1. Scindarea nu se poate întâmpla imediat după ce Buddha a început să predea, pentru că oamenii erau prea fascinați de învățăturile lui și deci nu puteau să existe tendințe de scindare.

ཚོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཐོག་མ་ལ།

Chunkor korway tokma la

Chunkor înseamnă **roata dharmei**,

Korway = **a învăța**,

Tokma la înseamnă **la început**.

Adică o scindare nu se poate produce **la începutul perioadei când Buddha învăța roata dharmei**.

În tradiția budistă sensul expresiei „a învăța roata” este „a preda dharma”. Ca și cum roata dharmei începe să se învârtă în inima învățătorului, iar învățătura învârtă o roată similară în inima discipolului. Cu alte cuvinte, cunoașterea ajunge la elev.

2. Scindarea nu se poate întâmpla în primii 12 ani, după ce Buddha a început să predea, deoarece impresia puternică pe care dharma a lăsat-o oamenilor era încă profundă, iar concepția dharmică era încă vie în inimile lor.

བསྐོར་བ་ལ་སྐོར་བ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྐོར་མཐུང་བར།

Tenpa la tawa dang tsultrim kyi kyun majung war

Tenpa = **învățătura**

Tawa = **a vedea**

Tenpa la tawa înseamnă **modul în care oamenii văd învățătura**

Dang = **și**

Tsultrim = **moralitate**

Kyi = **cuvânt de legătură**

Kyon = **deficiența**

Majung war înseamnă **care încă nu au fost descoperite sau care nu au apărut încă**.

Deci fapta de scindare nu se poate produce **în perioada în care încă nu au apărut deficiențe în modul în care elevii dharmei văd învățătura și moralitatea lor**.

3. Scindarea nu se poate produce nici sfârșitul vieții lui Buddha, deoarece oamenii erau triști pentru faptul că Buddha stătea să-i părăsească.

མཐར་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བའི་ལས་འདས་པའི་རྗེ།

Tar yongsu nya-ngen le depay tse

Tar înseamnă **în final**,
Yongsu = **complet**,
Nya-ngen le depay înseamnă **a trece la Nirvana**,
Tse = **timp**.

Adică, scindarea nu se va putea produce **la sfârșitul vieții lui Buddha, când acesta stă să treacă la Nirvana**.

4. Desigur că acest lucru nu se va putea întâmpla nici după ce Buddha a părăsit această lume.

སྐྱབ་པ་སྐྱེ་བའི་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ།

Tuppa nya-ngen le depay oktu

Tuppa = **cel virtuos**, este un alt nume a lui Buddha,
Nya-ngen le depay înseamnă **a trece în Nirvana**,
Ok tu = **după**.

Odată cu plecarea celui virtuos spre Nirvana, oamenii erau triști, astfel că nici în acest caz scindarea nu se putea întâmpla.

Este adevărat că toate acestea oglindesc situații istorice care s-au petrecut cu adevărat în perioada lui Buddha, dar ceea ce se dorește a fi subliniat este că scindarea unei comunități Sangha se mai poate repeta și în perioada în care viitorul Buddha va veni și va trăi.

5. Mai mult, scindarea nu se poate săvârși dacă nu sunt prezenți unul dintre cei doi discipoli ai lui Buddha: Shariputra și Maudgalyayana sau amândoi. Ei sunt denumiți și “perechea sublimă”.

མཚོག་གཟུང་གཅིག་གི་སྔ་རོལ་དུ།

Chok sung chik gi ngarul du

Chok = **nobil, sublim**,
Sung = **pereche**,
Chik gi = **unul dintre ei**
Ngarul du = **înainte**

Deci fapta nu se poate întâmpla **înainte de apariția a cel puțin unuia din perechea sublimă**. Cel puțin unul dintre ei trebuie să fie prezent ca să restabilească pacea în Sangha. În 24 de ore ruptura este stabilită.

6. De asemenea scindarea în comunitatea Sangha nu se poate întâmpla nici înainte de înființarea mănăstirilor separate.

མཚམས་ཆེ་ཆུང་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ།

Tsam che chung machepa dak tu

Tsam = linie despărțitoare,

Che = mare

Chung = mic

Machepa dak tu = separate

Adică atâta timp cât nu există mănăstiri separate unele de altele, încercarea de diviziune a comunității de călugări din aceeași mănăstire nu este considerată ca fiind scindare a comunității Sangha.

Controversele din cadrul unei mănăstiri, cu toate că sunt considerate ca fiind acte grave, practic, ele nu sunt definite ca fiind scindare a Sangha.

Actul de scindare nu se poate întâmpla în prezența imediată a lui Buddha. Cu alte cuvinte fapta nu este considerată ca scindare în situația în care Buddha este prezent în acea Sangha în momentul în care se petrece fapta.

Această parte a învățăturilor va trebui să le aplicăm și în timpurile noastre, pentru că, și noi suntem expuși dharrei, suntem impresionați și influențați de ea, de aceea va trebui să le introducem în viața de zi cu zi, să le aplicăm și să le practicăm.

Dacă vom rămâne doar la nivelul de studiu și nu vom practica, există pericolul ca după un timp să devenim inflexibili și să nu progresăm.

Mai mult, există și o formă mai subtilă a acestei infracțiuni, în care putem aluneca cu toții.

În centrele unde se studiază dharma, se întâmplă destul de des ca după un timp în care se învață împreună să apară scindări între oameni. De multe ori, cel care provoacă discordia se simte cu totul îndreptățit să separe oamenii.

O astfel de persoană nu va veni să spună: „Acum voi scinda Sangha!”. El va considera că este complet legitim să acționeze atunci când ceva i s-a părut că este în neregulă sau că cineva s-a comportat imoral.

Armonia și consensul într-o comunitate Sangha sunt cu mult mai importante decât orice idee preconcepută pe care o avem.

Cu toate că scindarea într-o grupă Sangha nu este considerată ca a fi o faptă imediată, așa cum ne descrie Abhidharmakosha, ea totuși este gravă. Un astfel de act se numește **a rupe roata dharmaei**.

Ce înseamnă roata dharmaei? Sensul cel mai profund al roții dharmaei este înțelegerea lipsei de sine. Pentru că ne aflăm în școala Abhidharma, nu vom vorbi despre vacuitate ci despre lipsa de sine.

24 de ore îngrozitoare

Dacă ne întoarcem din nou la fapta imediată de scindare a comunității Sangha din timpul vieții lui Buddha, timp de 24 de ore după săvârșirea faptei, întreaga lume este grav perturbată:

- nici o persoană nu poate ajunge la realizarea lipsei de sine, la cunoașterea profundă spirituală,
- este practic imposibil să se intre în meditație profundă,
- întreaga planetă este în stare de șoc la nivel spiritual.

După cum am mai spus, la baza infracțiunii de scindare a comunității Sangha stă minciuna. Cel care creează scindarea este atât de convins că are dreptate, încât nu-și dă seama că minte, de aceea poate să facă cu multă ușurință ceva nepermis dar și periculos.

Două aspecte legate de vătămarea unui obiect

Există două aspecte legate de vătămarea părinților sau a unui Arhat:

- a) primul aspect este **aversiunea**. Cu alte cuvinte înainte de a-i răni sau de a-i omorî în mintea noastră deja îi respingem. A respinge pe cei care ne-au dăruit acest corp cu care putem ajunge la iluminare este ca și când ne-am respinge propria noastră iluminare.
- b) al doilea aspect este **eliminarea lor prin omor**.

De ce aceste fapte sunt denumite imediate?

Există două aspecte care fac ca faptele să fie imediate, și anume:

1. Primul se numește **obiectul de ajutor**:

ཕན་པའི་གཞི།
penpay shi

Pen înseamnă **a ajuta**,
Shi = **obiect**
adică **obiectul de ajutor**.

Ce înseamnă acest lucru? Un astfel de obiect este considerat părintele.

Deoarece datorită părinților am dobândit un corp prin care putem ajunge la iluminare, ei vor deveni obiecte extrem de importante, de aceea vătămarea lor este considerată o faptă imediată.

2. Al doilea aspect este:

ཡུན་ཤི་
yunten shi

Shi = obiect,

Yunten = virtuți spirituale

deci **Yunten shi** înseamnă **obiect cu virtuți spirituale**.

Obiectul cu virtuți spirituale este considerat a fi un Arhat, Sangha sau Buddha. Ele sunt considerate sfinte pentru că numai datorită lor ne putem dezvolta și noi virtuți nobile.

Dacă vă aduceți aminte, într-una din lecții am vorbit despre karmă, calea karmică și cele patru componente care fac calea karmică să fie completă. Cele patru componente fiind: obiectul, motivația, săvârșirea și finalizarea faptei.

Buddha, Dharma, Sangha, Arhat, sunt obiecte atât de puternice încât vătămarea lor sau tentativa de a-i răni, chiar și dacă nu am parcurs complet calea karmică, este extrem de gravă.

Scindarea comunității Sangha în zilele noastre

Chiar și în zilele noastre, există diverse forme de scindare. Deoarece, în ziua de astăzi există multe grupuri în care se învață dharma, în care oamenii se strâng în jurul unui profesor, pericolul scindării încă există.

Sunt destule situații în care cineva ne poate enerva sau deranja, și [astfel să] începem să-l criticăm. Este foarte important să depășim aceste neînțelegeri și să restabilim legăturile dintre noi pentru ca să nu dăm acestor situații [ocazia] să iasă de sub control.

Printre jurămintele unui Bodhisattva există următorul jurământ: **a evita cele cinci fapte imediate**. De aceea riscul de a cădea în această situație a celui care este sub jurământul Bodhisattva este cu mult mai mic.

Încercați să nu-i criticați pe cei care se află cu voi în Sangha și mai mult, nu faceți ca opiniile voastre să fie mai importante decât unitatea și armonia din Sangha.

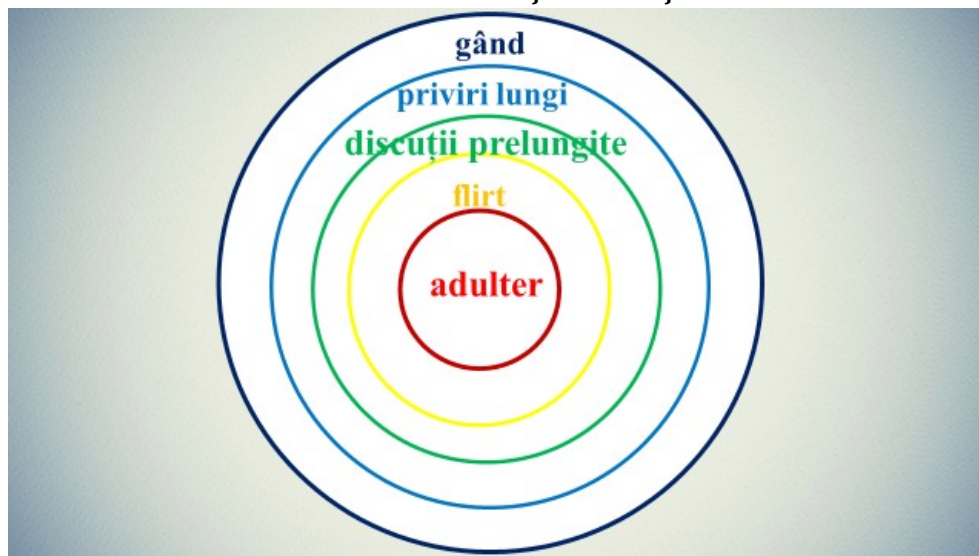
Cercurile concentrice ale unei infracțiuni

Învățătorii propun să încercăm să vedem faptele concentrice care sunt în jurul unei infracțiuni. Să luăm de pildă **adulterul**.

Adulterul este de fapt punctul culminant al unei succesiuni de acțiuni premergătoare.

Înainte de adulterul, a existat un plan, înainte de planificarea faptei a existat flirtul, înainte de flirt au fost poate discuții prelungite, înainte de discuții lor poate au fost priviri lungi, iar înainte de privirilor poate a existat vreun gând asupra cuiva.

Cercurile concentrice în situația infracțiunii de adulter

Infracțiunea de adulter se află în mijlocul cercului, iar fiecare inel reprezintă faptele care conduc spre el. Bineînțeles că sfatul este să nu vă apropiați de cercul exterior, nici măcar să nu vă gândiți la așa ceva.

Lama Dvora povestește că pe străzile New York-ului este foarte greu de găsit parcare și în foarte multe locuri sunt pancarte scrise „Parcarea interzisă!” sau “Nici să nu vă gândiți să parcați aici!”.

Iar aici stă sfatul: “Nici măcar să nu vă gândiți în acea direcție, să nu vă permiteți așa ceva”.

În situația când un asemenea gând legat de o fraudă începe să se strecoare în minte, eliminați-l din start.

De aceea este atât de important să ne folosim de carnețel, pentru că nu suntem încă pe deplin conștienți de toate gândurile care ne umblă prin minte. El ne ajută să ne obișnuim de a ne testa în mod sistematic gândurile pe care le-am avut sau faptele pe care le-am făcut în ultimele două ore.

Cele mai grave infracțiuni sunt cele ce sunt comise în gândire

Atunci când am vorbit despre calea karmică, am subliniat faptul ca încălcarea ultimelor trei perceptive legate de minte: a râvni, reaua voință și concepția greșită sau ignoranța, sunt cele mai grave.

Yi kyi le sum

ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ།

yi kyi le sum

Yi = minte

Kyi = al

Sum = trei

adică **cele trei încălcări ale minții.**

Cu toate că faptele sunt mentale, fiecare dintre ele este o cale karmică completă, de aceea ceea ce se petrece în gând este foarte grav. Deci cel mai important lucru este să ne reorganizăm sistemul de gândire și să ne curățăm mintea.

Cursul 5

Conform învățăturilor lui Geshe Michael,
traducere a conferințelor Lamei Dvora Tzvieli

Lecția 9, a doua parte

Ordinea faptelor imediate în funcție de severitatea lor

Să ne întoarcem la cele cinci fapte imediate și să vedem pe ce scală se află în funcție de severitatea lor.

1. După cum am văzut, fapta cea mai gravă este deteriorarea integralității grupului Sangha.

Deoarece Sangha este considerată ca fiind Dharmakaya, corpul mental a lui Buddha, scindarea ei reprezintă vătămarea corpului Dharmakaya, și în cele din urmă va constitui pentru noi un mare obstacol de a ajunge la iluminare.

Vă voi povesti puțin despre Lama Zopa, maestrul spiritual al organizației FPMT, adică **Fundația de preservare a tradiției Mahayana**.

Lama Zopa a avut mari probleme de sănătate. Elevii lui care îl iubeau și îl îngrijeau și nu știau ce să mai facă ca să-l ajute. La acea vreme ei au mers să se sfătuiască și cu Geshe Michael în privința sănătății maestrului lor.

Geshe hla le-a spus că cel mai important pas pe care ei ar trebui să-l facă, este să înceteze orice dispută și ceartă din cadrul centrelor lor și să evite scindările și disensiunile dintre ei, pentru că toate acestea sunt exact cele care dăunează sănătății Lamei. În întreaga lume, există peste o sută de centre FPMT, iar fiecare este condus de către două persoane. Cei doi sunt aleși din cadrul aceluiași centru și sunt exact aceia care nu se împacă unul cu celălalt, fiind nevoiți să lucreze împreună.

Datorită angajamentului lor față de dharma și față de maestrul lor, ei se pun în mod voit în situația în care vor trebui să facă față celor mai dificile situații. Angajamentul și relația lor cu Lama, îi pun în fața problemelor imediate din viața lor, pe calea spre iluminare. Este foarte interesant de văzut, modul în care aceștia, în pofida greutăților care apar, reușesc să le depășească și să transforme neînțelegerile dintre ei într-o colaborare perfectă.

2. Următoarea faptă este tentativa de omor a lui Buddha.

3. A omorî un Arhat.

4. A omorî mama

5. A omorî tata.

Faptele care sunt apropiate de faptele imediate

Vom vorbi în continuare despre acele fapte care nu sunt considerate imediate dar foarte aproape de ele.

1. Fapta care este apropiată de actul de omor a părinților sau a unui Arhat, este violul unei mame care este și Arhat.

2. Fapta care este foarte apropiată de cea imediată, este tentativa de omor a unui Bodhisattva dar care nu a devenit încă un Arhat. Acesta este denumit și "un Bodhisattva cert", pentru că în mod cert va ajunge la iluminare, dar asta numai peste încă 100 de eoni. Un eon este considerat ca fiind 10^{60} de ani.

Într-unul din capitolele cărții *Abhidharmakosha* este descrisă istoria lumii și formarea ei.

Se spune că primii oameni au trăit 80.000 de ani pe această planetă. La început ei au fost foarte puri, neavând gânduri negative și duceau o viață de paradis.

Încet, încet gândurile rele au început să se strecoare în mintea lor, decăzând spiritual din ce în ce mai mult. Durata de viață a început să se scurteze, iar calitatea ei se deteriorează pe timp ce trecea.

Dacă durata noastră medie de viață este de 70, 80 de ani, vă puteți imagina unde ne aflăm pe scala care a început de la 80.000 de ani. Din punct de vedere spiritual suntem în declin.

Capacitatea noastră de a ajunge la iluminare este mult deteriorată și de aceea este nevoie de o muncă asiduă pentru a putea parcurge drumul spiritual.

În *Abhidharmakosha* se spune că la capătul acestui proces, oamenii ajung la o medie de viață de 10 ani, trăind într-o mare suferință. După care, vine momentul în care oamenii decid că nu mai pot să continue așa și încep să trăiască vieți virtuozitate, durata de viață începând din nou să crească.

Un astfel de ciclu al vieții care începe cu o durată de viață de 10 ani, crescând la 80.000 de ani și coboară iarăși la 10 ani se numește *kalpa*, în limba sanscrită sau *eon*. Se spune că, din momentul în care Buddha și-a dezvoltat Bodhicitta și a devenit un Bodhisattva, au mai trecut încă 220 sau 230 de kalpa ca să ajungă la iluminare.

Deci atunci, când ne referim la un Bodhisattva căruia i-au mai rămas încă 100 de eoni până la iluminare, asta înseamnă că deja a parcurs aproape două treimi din drum, de aceea este și denumit "un Bodhisattva cert".

3. O altă faptă care este aproape de una imediată este aceea de a omorî unul dintre cei 7 discipoli principali ai lui Buddha.

4. A fura din bunurile Sangha, este aproape de o faptă imediată. A lua [bunuri] dintr-un centru dharma, este un act grav. Și invers, a dăruia unui astfel de centru este o faptă extrem de bună.

5. Deoarece nu mai putem atenta la viața lui Buddha pentru că el nu mai trăiește în zilele noastre, o faptă apropiată de aceasta este distrugerea imaginilor lui Buddha, statui, tablouri sau desene.

Rezultatul acestor fapte va fi nașterea în infern, dar nu la nivelele cele mai grele.

Câteva probleme legate de faptele imediate

În lectura cursului 5 sunt discutate câteva probleme legate de faptele imediate:

Cineva întreabă: Ne-ați numit acum cele cinci fapte imediate ca fiind cele mai grave, dar în lecțiile trecute, nu s-a discutat despre faptul că Buddha a spus că faptele mentale sunt cele mai grave, gândurile rele sunt cele mai grave?

Răspunsul este să nu începem a confunda lucrurile. Când ne referim la faptul că actele mentale sunt cele mai grave, ne referim la faptul că ele sunt cele mai grave dintre cele zece fapte rele, care constituie o încălcare a celor zece precepte de eliberare, acestea fiind cele trei acte legate de infracțiunile mentale: râvnirea, reaua voință și ignoranța. Deci în acest clasament ele sunt considerate, cu adevărat, ca fiind cele mai grave.

Cineva spune: „Nu ne-ai spus că cea mai gravă faptă este concepția greșită, actul ignorant, actul de a nega legile karmice?”

Răspunsul dat celui care a întrebat este următorul: „Da, ai dreptate. El este într-adevăr grav, dar în comparație cu ce? Despre ce clasificare vorbim?” Răspunsul este că acest act este cel mai grav dintre cele cinci concepții greșite, concepții pe care le vom enumera în continuare.

Cele cinci concepții greșite

1. Prima concepție greșită este **concepția extremistă**. În cursul nr. 1 am discutat despre două asemenea concepții, și anume:

a. Una care consideră că lucrurile au o existență proprie de sine. Aproape toți cei care nu învață dharma cad în această extremă. Aproape orice persoană care nu învață dharma, consideră că lucrurile au o existență proprie de sine, [că ele] apar în afara lui.

b. A doua concepție extremistă este concepția nihilistă pe care o dezvoltă cei care au învățat dharma, dar care nu au primit o învățătură corectă a vacuității. Cu alte cuvinte, aceștia au auzit că lucrurile nu există așa cum li se pare și deja trag concluzia: ”Păi dacă lucrurile nu sunt așa cum le vedem, atunci ele nu există, totul este doar o iluzie, deci nimic nu este important”. Atunci când ne referim la calea de mijloc, la Madhyamika, ne referim la faptul că trebuie să mergem cu multă atenție pe calea de mijloc, calea dintre cele două concepții extremiste, ca să nu alunecăm într-una din ele.

2. A doua concepție greșită este **concepția perisabilă**.

Aceasta este concepția pe care o deține omul, atunci când se uită la lucrurile pe care le are și le vede ca existând în sine. Sau cu alte cuvinte, el se vede și pe el și [pe] părțile lui ca având o existență proprie de sine.

Această concepție are două părți:

a. Prima, este atunci **când omul se percepe pe sine însuși ca având o existență proprie de sine**.

Atunci când ne referim la “eu”, ne referim la “eu”-ul convențional, prin care funcționăm. În existența convențională ne exprimăm: asta este bluza mea, casa mea, gândul meu.

Aceasta este vederea convențională a eu-lui și nu este nimic rău în asta, pentru că avem nevoie să acționăm, să funcționăm.

În textele budiste scrie că atunci când Buddha mergea prin sat cu bolul pentru a primi de mâncare, el spunea “Acesta este bolul meu”. Acesta este un aspect al adevărului convențional care nu provoacă suferință.

Ceea ce ne determină suferința, este concepția de a ne vedea pe noi înșine ca având o existență proprie de sine.

Dacă ne vom așeza să analizăm unde este acest eu, oare el este mâna noastră?

Este piciorul nostru? Este corpul nostru? Este mintea noastră? Este oare mintea și corpul împreună? Nu-l vom găsi. Și cu toate acestea trăim ca și când acest “eu” ar exista.

Cum știm că el există? Ne simțim ofențați atunci când cineva ne jignește. Cel ofensat este exact „eu-l” de care suntem atașați, un „eu” fals care nu există cu adevărat și care ne menține în samsara.

b. A doua parte este **a fi lipit (atașat) de părțile noastre**, adică de corpul nostru, mintea noastră și așa mai departe.

Întrebarea este: De ce nu este de ajuns să ne eliminăm numai concepția greșită despre existența proprie de sine și trebuie să lucrăm și asupra părților noastre?

Răspunsul este că trebuie eliminată atât concepția existenței de sine cât și existența proprie de sine a lucrurilor care se află în afara noastră. Atunci când trecem la corpul nostru energetic, la sistemul de canale energetice și chakre, care sunt părțile noastre și ele [chakrele] trebuie curățate.

3. A treia concepție greșită este concepția **că cel ce practică diferite forme de penitență poate ajunge la iluminare**.

În lectura cursului 5 se dă un exemplu al unei astfel de concepții care exista pe vremea lui Buddha. În India antică au existat învățători care spuneau că dacă cineva și-ar dezvolta abilitățile de concentrare și reușește să ajungă la un nivel foarte înalt de meditație, după care se va arunca de pe o stâncă înaltă, și va cădea peste o furcă triunghiulară, astfel încât cei trei dinți

ai furcii vor pătrunde exact prin trei puncte specifice ale corpului său, acesta va ajunge la iluminare.

4. A patra concepție greșită este **concepția pe care o are cineva, care nu este corectă dar de care este foarte mândru.**

Aceasta este concepția celui care spune: "Nu există vieți anterioare, nici viitoare. Nu există legi karmice, deci fiecare poate să facă ce vrea". Mai mult de atât, el este arogant și se mândrește cu ea.

5. A cincea concepție este cea clasică Lokta, cea care neagă legile karmice.

Deci dintre toate aceste concepții greșite, a cincea este considerată cea mai gravă.

În lectura cursului cinci, se ridică întrebarea: Ce se întâmplă auri când cineva face două fapte imediate?

După cum am mai spus, conform școlii Abhidharmakosha, unul dintre rezultatele unei acțiuni este formarea auri în jurul persoanei, care poate fi pozitivă dacă, de exemplu, a primit jurăminte de moralitate sau negativă dacă a hotărât să devină mercenar.

Această supoziție, după cum am văzut nu este acceptată și de celelalte scoli.

Deci cei care țin de școala Vaibhashika, întreabă ce se petrece cu această aură în cazul când sunt săvârșite două fapte imediate? Răspunsul este că în acest caz aura este dublă în intensitate.

O altă întrebare pusă, este dacă cel care a săvârșit o faptă imediată, în viața imediat următoare se va naște în infern, deci cum va fi pedepsit în cazul în care a săvârșit două fapte imediate? Va putea oare să cadă de două ori în infern?

Se spune că una dintre formele îngrozitoare de suferință din infern, este atunci când omul stă culcat, paznicii infernului desenează linii pe corpul lui după care îl taie de-a lungul liniilor, sau părțile corpului sunt arse.

În această școală sunt unii care vor spune:

1. Rezultatul săvârșirii a două fapte imediate, va fi următorul: corpul celui căzut în infern va fi dublu ca mărime.

Iar alții vor spune:

2. Nu, nu este așa, astea sunt prostii, ceea ce se întâmplă cu adevărat, este căderea în infern de două ori, dar una după alta.

Ce vom lua cu noi din lecție în această viață?

Ceea ce este important de a lua în considerare în această viață este:

- problema scindării grupului Sangha,
- respectul imens pentru părinți și să-i răsplătim pentru meritul lor că ne-au dăruit viața,
- să-i răsplătim pe profesori, pe marii Lama pentru binefacerile pe care le fac cu noi.
A dărui ce este mai bun dharmeri sau celui care promovează dharma.

De ce este important să purificăm karma albă?

În lecția nr. 7 am discutat despre:

- **karma neagră**, ceea ce înseamnă fapta negativă săvârșită de cineva care se află în samsara, adică lumea dorințelor.
- **karma albă**, adică fapta pozitivă săvârșită de către o ființă care nu se mai află în lumea dorințelor și care nu suferă în timp ce o face.
- **karma mixtă**, este binefacerea făcută de omul care se află în lumea dorințelor.
- și **karma pură**, care are rolul de a purifica karmele albe și negre.

Tot în lecția 7 s-a pus întrebarea: De ce este nevoie să purificăm karma albă?

Răspunsul la această întrebare îl vom da în continuare.

Cum se poate ajunge la tărâmul formelor și la tărâmul fără forme? Aceste tărâmurile sau forme de existență se află încă în samsara, dar în afara lumii dorințelor.

Samsara este împărțită în trei lumi:

- lumea dorințelor
- lumea formelor sau tărâmul formelor
- și lumea fără formă sau tărâmul fără formă.

Cei care reușesc să ajungă în lumea formelor sau fără formă, sunt cei care se află în stări meditative foarte profunde. Și cu toate că aceștia se află în aceste stări de meditații avansate, nu s-au eliberat în totalitate de dorința pentru samsara, lucru care îi menține legați de ea. (despre aceste stadii de meditație vorbim în ACI 3).

Ceea ce ne menține în samsara, este dorința de a rămâne în ea.

În cursul despre Lam Rim, ACI 1, am vorbit despre:

- practicantul cu **scopul îngust**, care practică dharma pentru a nu ajunge în lumile inferioare,
- practicantul cu **scopul mediu**, care practică pentru a ieși din samsara,
- și despre practicantul cu **scopul înalt**, care dorește nu numai să iasă din samsara ci să-i scoată și pe ceilalți din ea.

Ne vom concentra în continuare pe practicantul cu **scopul mediu**, care dorește să iasă din cele trei lumi descrise mai sus.

Celui care se află în lumea formelor sau în lumea fără formă îi este greu să sesizeze că se mai află încă în samsara deoarece gradul lui de conștiință este foarte pur.

La aceste nivele de practică, omul și-a eliminat aproape complet dorințele. El nu mai este interesat de lumea materială sau de lumea simțurilor. De aceea se spune că se află în afara lumii dorințelor.

Cel care ajunge pe tărâmul fără formă, nu mai este interesat de nici un lucru material. Deoarece și-a pierdut orice poftă sau dorință pentru formă, acesta va ajunge într-un loc în care mintea continuă să existe, dar nu și forma.

Aceste ființe nu mai posedă corp fizic, ci o minte fără corp, de aceea acestea nu mai sunt considerate a fi oameni ci [sunt considerate ca fiind] zei.

După cum am mai spus, **karma albă** o acumulează cel ce se află în aceste forme de existență pe care le-am descris mai sus.

Deoarece aceste forme de existență încă se mai află în samsara, karma albă îi va aduce suferință, chiar dacă acesta nu suferă în momentul când execută karma.

Karma albă îi va provoca suferință pentru că în cele din urmă el va trebui să cadă din starea în care se află. Atâta timp cât ființa se mai află în samsara nu există nici o certitudine unde va ajunge. Atunci când karma de a fi în lumea pură, fără de formă, se va termina, el va cădea din nou în lumea dorințelor.

Pabongka Rinpoche spunea că toți cei care practică dharma, chiar și aceia care au învățat puțin, se roagă să iasă din samsara, dar aproape oricărui practicant care nu mai dorește să rămână în samsara, îi mai rămâne încă o urmă de dorință pentru existență samsarică.

Și exact această reminiscență este cea care îl menține în samsara. Această ultimă rămășiță a dorinței este foarte greu de eliminat, este foarte greu de depășit. Ființa ajunsă la acest nivel înalt meditativ, se află într-o continuă stare de plăcere, de plăcere supremă, încât o confundă cu starea de iluminare.

Cum putem depăși dorința pentru samsara?

Conform *Abhidharmakosha*, există două moduri de a depăși dorința pentru samsara:

a. Primul mod se numește **calea lumească**.

Pe **calea lumească**, omul își dezvoltă capacitatea de a medita, putând ajunge la nivele foarte înalte. Mintea lui va deveni cu timpul mai rafinată, mai concentrată, plăcerea se intensifică, astfel încât plăcerile de la nivelul anterior meditativ să i se pară ca fiind grosolane.

În aceste stări meditative, omul nu mai este interesat nici de mâncare și nici de sex, plăcerile pe care le experimentează depășind cu mult pe acelea care vin din mâncare și sex. Fiecare nivel de

concentrare va fi o cauză karmică, care va determina ridicarea la următorul nivel. Se poate urca pe scala concentrării, dar nu se iese din samsara.

Aceasta este **calea lumească**, un drum periculos deoarece putem crede că am ajuns la iluminare, în timp ce suntem încă prinși în samsara, diferența fiind doar că ne aflăm în stări meditative foarte înalte. Iar când karma se va termina, vom fi nevoiți să cădem din nou în lumea dorințelor.

b. Există o singură posibilitate de a învinge gravitația samsarei, aceea de a **percepe vacuitatea în mod direct**.

Pentru a percepe vacuitatea, nu este nevoie să se ajungă la nivelele cele mai înalte de meditație, ci la un anumit nivel, numit **primul Samten** (vorbit în ACI 3 despre stadiile meditației).

În acest caz nu ne referim la **calea lumească**, ci la drumul de percepție a vacuității.

La nivelul de meditație, numit primul samten, concentrarea este foarte mare, există samadhi (concentrarea focalizată) iar mintea este de o mare claritate.

În aceste momente, omul trebuie să se folosească de ceea ce a învățat despre vacuitate. Scopul tuturor studiilor, este de a ajunge la acest nivel de meditație, în care să ne putem focaliza concentrarea, ca raza de laser, asupra concepției greșite, asupra atașamentului de eu-l nostru, și de a le analiza.

Această etapă se numește în limba sanscrită **Vipashyana**, sau Vipassana în limba pali.

Vipashyana este un nivel mai înalt decât samadhi, în care se face meditația analitică asupra vacuității, asupra gakkja. Iar definiția termenului de *Gakkja* este: **acel lucru care nu există, dar credem în existența lui și de care ne atașăm, iar de aici provin toate necazurile noastre**.

Aceasta este calea pe care dacă o parcurgem vom ieși în mod cert din samsara.

Răspunsul la întrebarea „De ce este important să purificăm karmele albe?” este „Pentru că nici ele nu ne pot scoate din samsara.”

Cel mai important lucru este să ajungem pe calea care duce spre perceperea vacuității în mod direct

La nivelele mai înalte de meditație denumite samten sau dyana, apare o stare denumită **„nimic”**, o stare în care mintea s-a eliberat de orice gând.

Noi spunem că această situație nu poate fi posibilă cu adevărat, dar poate să existe o stare foarte apropiată de aceasta.

Dacă cineva practică meditația care se numește: **a-ți goli mintea de gânduri**, adică meditația în care se încearcă a nu se gândi la nimic, acesta poate ajunge la acea stare pe care am denumit-o **„nimic”**.

La acest nivel al meditației omul rămâne în continuare în samsara, în suferință. Și cu toate că spunem că la acest nivel nu mai există gânduri, ele continuă să apară sub forme ușoare.

Aceste metode de meditație nu sunt recomandate, sunt periculoase, pentru că ele conduc spre **calea lumească**, despre care am vorbit și nu ne scot din samsara.

Care este alternativa?

Alternativa este să ne dezvoltăm capacitatea de concentrare asupra unui obiect sfânt. De exemplu, dacă ne dezvoltăm concentrarea asupra imaginii lui Buddha, datorită sfințeniei acestui obiect, vom ajunge destul de repede la starea în care vom putea percepe vacuitatea.

De aceea, în tradiția tibetană se pune atât de mult accent pe meditația asupra obiectelor sacre. Cu cât ne putem dezvolta vederea clară și concentrată asupra obiectelor sfinte, cu atât ne vom mări șansele de a ajunge la perceperea vacuității în mod direct.

Este important să ne organizăm în așa fel viața ca ea să ne susțină pe drumul spiritual

Pentru a ajunge în acest loc, nu este suficient să stăm numai pe perna de meditație, ci să ne facem viața în așa fel încât să ne sprijine în practica spirituală.

- să ne facem viața cât mai liniștită, fără prea multe preocupări,
- să ne dezvoltăm renunțarea, să nu mai fugim după lucrurile materiale, pentru a ne putea concentra mai mult pe practică,
- să ne menținem la un nivel înalt moral, astfel încât să nu avem conștiința încărcată, lucru care ne va împiedica să ne dezvoltăm concentrarea,
- să facem multe acte de binefaceri, să adunăm o colecție imensă de merite și înțelepciune,
- iar calea cea mai eficientă de a face toate aceste lucruri, este de a spune multe rugăciuni adresate Lamei.
- a lua jurămintele și a le păstra,
- a ține carnețelul, a învăța, a practica, a acționa.

În felul acesta plantăm semințele karmice care ne vor ajuta să ajungem în situația de a percepe vacuitatea.

Întrebarea care se ridică este: Oare poate un om obișnuit să ajungă la percepția vacuității?

Răspunsul este că cel care face toate aceste lucruri nu poate fi un om obișnuit. Acela care cu adevărat își dedică întreaga lui viață pentru a practica dharma, pentru a-și purifica faptele și gândurile, pentru a învăța, pentru a medita, pentru a se devota Lamei și dharmei, deja nu mai este un om obișnuit.

Și dacă acesta va parcurge etapele căii și dacă își va crea condițiile karmice pentru a experimenta vacuitatea, va ajunge cu siguranță!

Va putea el ajunge în această viață? Acest lucru este greu de știut.

Dar șansele lui vor crește dacă va merge cu precizie conform celor învățate.

Exemplul care se dă de obicei este a celui care decide să devină un pianist virtuos. Pentru a ajunge la nivele înalte de măiestrie sunt necesare antrenamente riguroase și profesori de înaltă clasă. Și dacă practicantul va învăța în aceste condiții, șansele lui să ajungă un mare pianist sunt foarte ridicate.

În textul *Sursa binefacerilor mele*, din seminarul *Pregătire pentru tantra*, sunt prezentate toate etapele căii, iar dacă le vom urma și dacă ne vom devota Lamei, vom ajunge la perceperea vacuității.

Trebuie să avem multă grijă să nu dăm voie îndoielilor noastre să ne domine și să ne descurajeze. Până vom ajunge la experimentarea vacuității, îndoielile vor fi mereu prezente. Ele sunt ca niște demoni care apar să ne descurajeze de a merge spre iluminare. Rolul lor este de a ne face să spunem: „Nu am nici o șansă. Eu nu pot face asta!”

Aceste gânduri sunt primejdioase. Dacă o astfel de îndoială va apare, spuneți-i: “Mulțumesc că ai venit. Acum du-te și lasă-mă în pace”.

Există multe statui ale lui Buddha, iar unele dintre ele îl reprezintă cu mâna dreaptă atingând pământul. În scrierile budiste, este descrisă scena în care Buddha stă așezat sub un pom și încearcă să ajungă la iluminare. Forțele întunecate, Mara vin și-l atacă pe Buddha, sub formă de ispite, de îndoieli, pentru a-l opri de a ajunge la iluminare. Încercările prin care trece Buddha sunt foarte grele. El atinge pământul cu mâna dreaptă, chemându-l și îi spuse: Fi martor la faptul că stau aici sub acest copac și voi ajunge la iluminare în pofida tuturor încercărilor grele prin care trec.

Deci, nu dați voie îndoielilor să pună stăpânire pe voi și continuați-vă practica pentru a ajunge la iluminare.